

Møde i Danmarks Biblioteksforenings Læringsudvalg 25. januar 2024

Lisbet Vestergaard
Tænketanken Fremtidens Biblioteker

National indsats for børn
og unges **læseglæde**

Hvorfor denne indsats?

Folkebiblioteker arbejder med børns læseglæde.

De pædagogiske læringscentre arbejder med børns læseglæde.

Men vi arbejder tit meget forskellige – og vi samarbejder ikke altid.

Lad os forene kræfterne i kommunerne på tværs af de to arenaer!

Lad os finde gode og holdbare måder at samarbejde på og udvikle læseglædetiltag og læsekultur sammen med børn og unge.

BØRN 2021
OG UNGES
LÆSNING

Stine Reinholdt Hansen,
Thomas Illum Hansen og
Morten Pettersson

National indsats for børn
og unges **læseglæde**

Hvordan gør vi det?

17 indsatskommuner (røde).
Her udvikler skoler og biblioteker læseglædetiltag og samarbejdsmodeller i 2023-2024.

De får regional sparring og facilitering fra konsulenter fra centralbiblioteker og centre for undervisningsmidler.

17 følgekommuner (grønne)
styrker deres samarbejde på mindre skala.

Forundersøgelsens indhold

- Faglige og strategiske anbefalinger
- Samarbejde mellem skoler og folkebiblioteker – analyse + modeller for samarbejde
- Folkebibliotekerne (formål, rammer, ressourcer, forskning)
- Det pædagogiske læringscenter (formål, rammer, ressourcer, forskning)
- Erfaringer fra praksis (interviews + cases)
- Model for læsningens drivkræfter

Tre overordnede resultater

1

Litteraturformidling til børn og unge er nedprioriteret

2

Strukturelle forskelle udfordrer samarbejde på tværs af institutioner

3

Samskabelse kan styrke flere børn og unges læseglæde

Ligheder mellem PLC og folkebibliotek

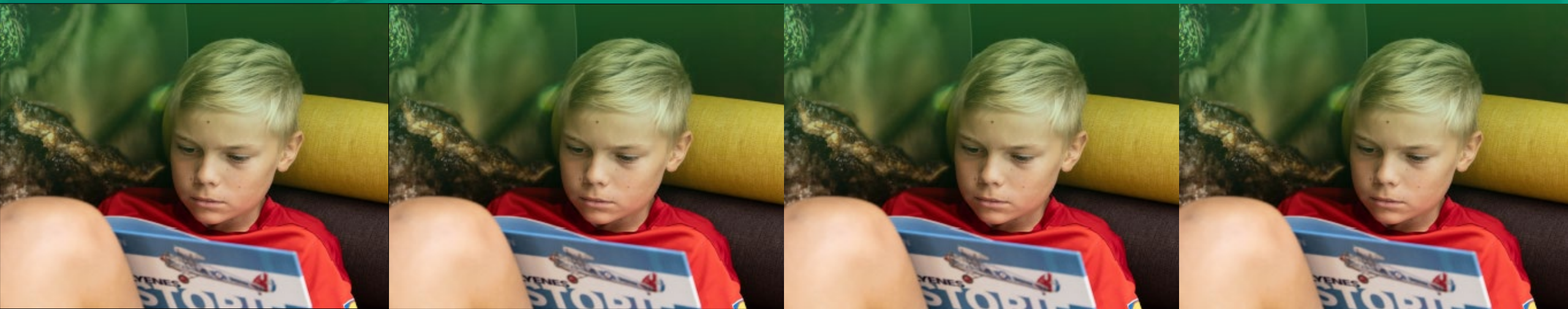
PLC/skolebibliotek:	Folkebibliotek
Almen dannelsesopgave	Almen dannelsesopgave
Multifunktionelt – vejledningsfunktioner	Multifunktionelt – borger-/kulturhuse
Flere fagligheder i spil	Flere fagligheder i spil
Formidling af litteratur	Formidling af litteratur

Forskelle mellem PLC og folkebibliotek

PLC/skolebibliotek:	Folkebibliotek
Skiftende rammer	Stabile rammer
Stabilt elevgrundlag	Skiftende brugsmønstre
Minimale krav til materialesamling	Krav om alsidig materialesamling
Nedprioritering af litteraturformidling	Forpligtet på at styrke samarbejdet
Målstyret læsning for at lære	Lyststyret læsning for at opleve
Lære at læse og læse for at lære	Opleve at læse og læse for at opleve
Vægt på motivation og selvregulering	Vægt på lyst og selvforglemmelse

Syv faglige og strategiske anbefalinger

1. Skab en fælles fortælling
2. Investér i en stabil og langsigtet organisering
3. Reflektér over jeres model for samarbejde om læsning
4. Samarbejd om at udvikle alsidige materialesamlinger
5. Bring flere fagligheder i spil
6. Skab grundlag for en god kommunikation
7. Anvend et udvidet læsebegreb

Når PLC og folkebibliotek samarbejder

Figur 1: Tre overordnede modeller for samarbejde

Model / parameter	Personmodellen	Tilbudsmodellen	Samskabelsesmodellen
Tid, sted og fortælling	<ul style="list-style-type: none">· Personlig prioritering· Begrænset af tid og sted· Logistiske udfordringer	<ul style="list-style-type: none">· Institutionel prioritering· Gentagelse af samarbejder· Tradition for skolebesøg	<ul style="list-style-type: none">· Tværinstitutionel prioritering· Kontinuitet på tværs af tid og sted· Samstemte rum, rammer og årshjul
Personer og fagligheder	<ul style="list-style-type: none">· Afhængig af ildsjæle· Selvstændige fagpersoner· Historisk betinget	<ul style="list-style-type: none">· Aftalebaseret· Gensidige forventninger· Beror på udbud og efterspørgsel	<ul style="list-style-type: none">· Fælles kapacitetsopbygning· Gensidig afhængighed· Klare roller og rammesætning
Ressourcer og materiale-samlinger	<ul style="list-style-type: none">· Adskilte økonomier· Isolerede samlinger· Individuelle indkøb	<ul style="list-style-type: none">· Økonomisk udveksling· Brugeranalyser· Målgruppebevidst indkøb	<ul style="list-style-type: none">· Samtænkte økonomier· Integrerede samlinger· Fælles indkøbsstrategier
Organisering og kommunikation	<ul style="list-style-type: none">· Personlige aftaler· Personlig kommunikation· Ad hoc-samarbejde	<ul style="list-style-type: none">· Tradition for samarbejde· Institutionel markedsføring· Tilbudskatalog	<ul style="list-style-type: none">· Institutionaliseret samarbejde· Fællesskabende videndeling· Fælles planlægning og prioritering
Ledelse og forvaltning	<ul style="list-style-type: none">· Ledelse ejer samarbejde· Forvaltninger er adskilte· Strukturelle udfordringer	<ul style="list-style-type: none">· Ledelse leder personalemæssigt· Forvaltninger er i dialog· Tradition for problemløsning	<ul style="list-style-type: none">· Ledelse deltager fagligt i samarbejde· Forvaltninger er samordnede· Samskabelse på alle niveauer

Jeres øvelse i par

1: Hvilken overordnet samarbejdsmodel kendetegner samarbejdet mellem folkebibliotekerne og de pædagogiske læringscentre i jeres respektive kommuner?

2: Med afsæt i de tre modeller:
Hvor vil I gerne udvikle jeres samarbejde?
(på hvilke parametre)

Opsamling

1: Hvad kastede denne øvelse af sig hos jer (refleksioner, indsigter – andet?)

2: Hvordan sikrer vi, at øvelsen vil kunne fungere som workshop-element på Bibliotekspolitisk Topmøde i april? Er der noget, der skal justeres?

